

#sopimuspalokuntaviikko

Palokuntien mallisäännöt

Markku Savolainen

Palokunta
Enemmän kuin harrastus

Vapaaehtoisen palokunnan (VPK) mallisäännöt 2024

Edelliset ennakkotarkastetut mallisäännöt ovat vuodelta 2021

Vuoden 2024 mallisääntötyöryhmään kuuluivat

- Sakari Aalto, Kullaan VPK, (SPEKin palvelutyöryhmä)
- Köpi Lehtonen, Virkkalan VPK, (SPEKin harrastustyöryhmä)
- Joonas Nieminen, Taivassalon VPK, (SPEKin harrastustyöryhmä)
- Sami Kangas, Muhoksen sop.palokunta ja Rantsilan sop.palokunta (SPEKin palvelutyöryhmä)
- Markku Savolainen, SPEK

Oheisissa 2024 ennakkotarkastetuissa mallisäännöissä **muutokset on merkitty keltaisella korostusvärillä ja kursiiivilla.**

Vapaaehtoisen palokunnan (VPK:n) mallisäännöt 2024

1 § Nimi ja kotipaikka

Yhdistyksen nimi on XXXXX:n. Yhdistystä nimitetään näissä säännöissä palokunnaksi. Palokunnan kotipaikka on XXXXX.

Tarkoitus 2 §

Palokunnan tarkoituksena on pelastustoimen edistäminen ja kehittäminen sekä avun antaminen normaali- ja poikkeusoloissa.

Lisäksi palokunnan tarkoituksena on harjoittaa terveydenhuoltolain määrittelemää ensivastetoimintaa.

Palokunta kokoaa jäsenikseen henkilöitä, jotka ovat vapaaehtoisesti sekä järjestäytyneesti kiinnostuneet edistämään yhteiskunnan ja ympäristön turvallisuutta ja turvaamaan kansalaisia onnettomuuksien aiheuttamilta vaaroilta.

Palokunnan tarkoituksena on lisäksi kehittää jäseniään ja pyrkiä kasvattamaan heistä vastuullisia ja yhteistyökykyisiä yksilöitä pelastustoimen arvojen mukaisesti.

Toimintamuodot 3 §

Tarkoituksensa toteuttamiseksi palokunta:

1. pyrkii solmimaan *pelastustoimesta vastaavan tahon kanssa* palokuntasopimuksen,
2. *pyrkii tarvittaessa tuottamaan sopimuksen mukaista ensivastetoimintaa,*
3. *pyrkii tarvittaessa tuottamaan sopimuksen mukaista hälytysmuonitustoimintaa,*
4. tekee tarvittaessa muita pelastusalaa koskevia ja muita toiminnan ylläpitämisen edellyttämiä sopimuksia,
5. toimii yhteistyössä alan viranomaisten ja muiden alan henkilöiden ja yhteisöjen kanssa,
6. ylläpitää tarvittaessa sopimusten edellyttämiä *hälytystoimintoja sekä toimintansa ylläpitämiseksi ja jatkuvuuden turvaamiseksi tarpeellisiksi katsomiaan rekisteröimättömiä osastoja, joille hallitus vahvistaa johtosäännöt,*
7. tekee tarvittaessa esityksiä *pelastustoiminnan ja ensivastetoiminnan kehittämiseksi,*
8. edistää kansalaisten kiinnostusta vapaaehtoistyöhön sekä heidän omaehtoiseen *toimintaansa* ihmisten, omaisuuden ja ympäristön suojelemiseksi,

Toimintamuodot 3 § jatkuu

9. opastaa ja neuvoo kansalaisia estämään vaaratilanteiden syntymistä sekä vähentämään vahinkoja onnettomuus- ja tuhotilanteissa,
10. järjestää tarvittaessa turvallisuusalan koulutusta kansalaisille,
11. antaa jäsenilleen suunnitelmallista *tiedollista, taidollista ja asenteellista pelastusalan koulutusta*,
12. tarjoaa jäsenilleen monipuolista ja laadukasta toimintaa sekä mahdollisuuden yhdessäololle huolehtien jäsentensä *turvallisesta*, tasa-arvoisesta ja yhdenvertaisesta kohtelusta,
13. toimii aktiivisesti säilyttääkseen vapaaehtoisen palokuntatyön aatteelliset perinteet,
14. *hankkii toimintaansa tarvittavaa säädöstenmukaista kalustoa ja varusteita*,
15. *tukee tarvittaessa vapaaehtoista pelastuspalvelua*,
16. *palokunta voi kuulua jäsenenä muihin yhteisöihin*, (tämä kohta on siirretty 2 §:stä tähän)
17. *tekee tarvittaessa muita vastikkeellisia palvelutehtäviä palokunnan toiminnan rahoittamiseksi*.

Jäsenyys 4 §

Yhdistyksen varsinaiseksi jäseneksi voi palokunnan hallitus hyväksyä henkilön, joka sitoutuu noudattamaan palokunnan sääntöjä. Varsinaiseksi jäseneksi voidaan hyväksyä myös alle **18-vuotias** huoltajan tai holhoojan suostumuksella.

Hallitus hyväksyy henkilön, joka on ilmaissut tahtonsa liittyä palokuntaan, koejäseneksi. Koejäsenyysajan kuusi (6) kuukautta jälkeen, hallitus joko hyväksyy tai hylkää uuden jäsenen varsinaiseksi jäseneksi.

Kannattajajäseneksi voi palokunnan hallitus hyväksyä oikeuskelpoisen yhteisön tai yksityisen henkilön, joka haluaa tukea palokunnan toimintaa tai osallistua siihen ja sitoutuu suorittamaan palokunnan kokouksen määräämän **liittymis-** ja kannatusmaksun.

Kunniapuheenjohtajaksi, kunniapäälliköksi ja kunniajäseneksi voi palokunnan kokous hallituksen esityksestä kutsua henkilön, joka on ansiokkaasi edistänyt palokunnan toimintaa. *Kunniajäsenyys on elinikäinen, mutta palokunnan kokous voi erottaa kunniapuheenjohtajan, -päällikön tai -jäsenen kunniapuheenjohtajuudesta, -päällikkyydestä tai -jäsenyydestä, mikäli kunniapuheenjohtaja, -päällikkö tai -jäsen toimii palokunnan sääntöjen vastaisesti tai esiintyy palokunnan arvoa alentavasti.*

Jäsenen eroaminen, rangaistusmenettelyt ja jäsenen erottaminen 5 §

Jäsenen eroamisesta yhdistyksestä noudatetaan mitä voimassa olevassa yhdistyslaissa on sanottu.

Hallitus voi erottaa jäsenen, joka ei täytä palokunnan jäsenilleen asettamia velvollisuuksia, toimii palokunnan sääntöjen tai osaston johtosäännön vastaisesti tai esiintyy palokunnan arvoa alentavasti. Jäsenen velvollisuudet ovat mainittu osastojen johtosäännöissä ja tarvittaessa sitoumuslomakkeissa. Ennen erottamista pitää jäsenelle antaa mahdollisuus tulla kuulluksi. Päätöksestä ilmoitetaan erotetulle kirjallisesti.

Päätökseen tyytymätön voi vedota palokunnan kokoukselle jättämällä kirjallisen valituksen hallitukselle 14 vuorokauden kuluessa päätöksen tiedoksiannosta. Valituksen saavuttua hallitukselle, on hallituksen velvollisuus kutsua joko varsinainen tai ylimääräinen kokous koolle viimeistään kahden (2) kuukauden kuluessa.

Varsinainen jäsen tai kannattajajäsen katsotaan hallituksen päätöksellä eronneeksi, ellei laiminlyötyä jäsen- tai kannatusmaksua ole suoritettu *muistutuksesta huolimatta kuuden (6) kuukauden kuluessa muistutuksen eräpäivästä.*

Jäsenmaksut ja muut tulot sekä omaisuus 6 §

Varsinaiset jäsenet suorittavat jäsenmaksun ja kannattajajäsenet kannatusmaksun. Kunniapuheenjohtaja, -päällikkö ja -jäsenet eikä koejäsenet suorita jäsenmaksua.

Palokunnan **syys**kokous päättää seuraavan kalenterivuoden jäsenmaksun sekä kannatusmaksun suuruudesta. **Liittymis- ja jäsenmaksu voi olla myös nimellinen tai nolla.**

7 §

Palokunta voi toimeenpanna asianmukaisilla luvilla juhlia, arpajaisia ja varojen keräyksiä sekä vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja, harjoittaa palokunnan toimialaan liittyvää **koulutus-**kustannus-, julkaisu- ja välitystoimintaa sekä hankkia ja omistaa kiinteää ja irtainta omaisuutta toimintaansa varten.

Palokunnan tarkoituksena ei ole voiton tai muun taloudellisen edun hankkiminen siihen osallisille.

Toimielimet 8 §

Palokunnalla on kokous, hallitus ja palokunnan päällikkö sekä mahdollisesti muita hallituksen asettamia toimielimiä.

Kokoukset 9 §

Palokunnan varsinainen kokous pidetään hallituksen kokoon kutsumana kahdesti vuodessa, kevätkokous maaliskuu-**touko**kuussa ja syyskokous loka-**joulu**kuussa. **Palokunnan** kokoukseen voidaan osallistua myös tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana, mikäli hallitus niin päättää ja asiasta on ilmoitettu kokouskutsussa.

Varsinaisessa kokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

Kevätkokouksessa

1. kokouksen avaus
2. **todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä osanottajat**
3. valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja tarvittaessa kaksi ääntenlaskijaa
4. **todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
5. hyväksytään kokouksen työjärjestys
6. esitetään tilinpäätös, **vuosikertomus** ja toiminnantarkastajien/tilintarkastajien lausunto
7. päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille vastuuvollisille
8. käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

Kokoukset 9 § jatkuu

Syyskokouksessa

1. kokouksen avaus
2. todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä osanottajat
3. valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja tarvittaessa kaksi ääntenlaskijaa
4. todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
5. hyväksytään kokouksen työjärjestys
6. päätetään liittymis- ja jäsenmaksun suuruus seuraavalle kalenterivuodelle
7. vahvistetaan toimintasuunnitelma(t) ja taloussuunnitelma
8. valitaan hallituksen puheenjohtaja seuraavaksi kolmeksi kalenterivuodeksi
9. päätetään hallituksen jäsenten lukumäärä ja tarvittaessa varajäsenet kalenterivuodeksi
10. valitaan seuraavaksi kolmeksi kalenterivuodeksi hallituksen jäsenet erovuorossa olevien paikoille
11. valitaan yksi tai kaksi toiminnantarkastajaa ja varatoiminnantarkastajaa tai/ja yksi tai kaksi tilintarkastajaa ja tarvittaessa yksi tai kaksi varatilintarkastajaa
12. käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

Kokoukset 9 § jatkuu

Varsinaisista kokouksista ilmoitetaan viimeistään kaksi (2) viikkoa ennen kokousta palokunnan ilmoitustaululla tai kullekin jäsenelle postitse tai sähköpostitse lähetettävällä kirjallisella kutsulla.

Asia, jonka palokunnan jäsen haluaa kokouksessa käsiteltäväksi, on ilmoitettava kirjallisesti hallitukselle kevätkokouksen osalta **tammikuun** loppuun mennessä ja syyskokouksen osalta **elokuun** loppuun mennessä.

Ylimääräinen kokous 10 §

Ylimääräinen kokous pidetään, kun hallitus katsoo sen tarpeelliseksi taikka kun vähintään kymmenesosa äänioikeutetuista jäsenistä sitä kirjallisesti hallitukselta pyytää ilmoittaen käsiteltävän asian.

Ylimääräisestä kokouksesta ilmoitetaan samalla tavalla ja samassa ajassa kuin palokunnan varsinaisesta kokouksesta.

Hallitus 11 §

Palokunnan asioita hoitaa hallitus, johon kuuluu puheenjohtaja ja kolme (3) - kuusi (6) muuta jäsentä *sekä tarvittaessa nolla (0) - kaksi (2) varajäsentä, joiden toimikausi on kalenterivuosi.*

Puheenjohtaja ja varsinaiset jäsenet valitaan palokunnan syyskokouksessa kolmeksi (3) kalenterivuodeksi siten että, vuosittain lähinnä kolmannes (1/3) heistä on erovuorossa. Ensimmäisen ja toisen toimintavuoden jälkeen erovuorossa olevat jäsenet määrätään arvalla.

Hallitukseen valittavan tulee olla täysi-ikäinen henkilö. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan kalenterivuodeksi kerrallaan.

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on saapuvilla. Hallituksen päätökseksi tulee äänestystilanteessa se mielipide, mitä enemmistö kannattaa. Äänten mennessä tasan voittaa se mielipide, johon kokouksen puheenjohtaja yhtyy. Henkilövaaleissa ratkaisee kuitenkin arpa.

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai, puheenjohtajan estyneenä ollessa, varapuheenjohtajan kutsusta. Hallitus on myös kutsuttava koolle, kun vähintään kaksi (2) hallituksen jäsentä sitä kirjallisesti puheenjohtajalta pyytää.

12 §

Hallituksen tehtävänä on:

1. hoitaa palokunnan asioita näiden sääntöjen ja palokunnan kokousten päätösten mukaan niin, että asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan,
2. huolehtia palokunnan toiminnan kehittamisestä,
3. valmistella ja esittää yleisille kokouksille kuuluvat asiat,
4. kutsua koolle palokunnan kokoukset,
5. nimetä palokunnan päällikkö ja muu tarvittava henkilöstö sekä asettaa tarpeelliset toimitelimet,
6. määritellä päällystön tehtävät ja huolehtia siitä, että **hälytystoimintoihin** osallistuvalla päällystöllä ja **muulla henkilöstöllä on hälytystoiminnan edellyttämä pätevyys ja varustus**,
7. vahvistaa toiminnan ja talouden järjestämiseksi tarpeelliset johtosäännöt ja muut pysyväismääräykset,
8. valmistella palokunnan toiminnalliset tavoitteet ja tulostavoitteet,
9. **huolehtia taloudesta ja omaisuuden hoidosta**,
10. tehdä esityksiä **kunnia-** ja ansiomerkeistä ja muista merkeistä sekä päättää palokunnan omien ansiomerkkien myöntämisestä,
11. edustaa palokuntaa.

13 §

Palokunnan päällikön tehtävänä on johtaa palokunnan toimintaa hallituksen päätösten mukaisesti.

Palokunnan nimen kirjoittaminen 14 §

Palokunnan nimen kirjoittavat hallituksen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja hallituksen määräämä muu henkilö, kaksi yhdessä. Nimenkirjoittajan tulee olla täysi-ikäinen.

Tilit 15 §

Palokunnan tilit päätetään kalenterivuositain. Tilinpäätös on jätettävä toiminnan/tilintarkastajille viimeistään helmikuun loppuun mennessä. Toiminnan/tilintarkastajien tulee antaa kirjallinen lausuntonsa viimeistään maaliskuun 15. päivään mennessä.

Äänestykset 16 §

Kun palokunnan kokouksessa on tehty kaksi (2) tai useampi kannatettua ehdotusta, toimitetaan tarvittavat äänestykset avoimesti. Henkilövaalit toimitetaan vaadittaessa suljetuin lipuin.

Äänten mennessä tasan voittaa se mielipide, johon kokouksen puheenjohtaja yhtyy. Vaaleissa ratkaisee kuitenkin arpa.

Palokunnan kokouksessa on jokaisella varsinaisella, kunniapuheenjohtajalla, kunniapäälliköllä ja kunniajäsenellä yksi (1) ääni. Koejäsenyyden aikana, jäsenellä on puheoikeus yhdistyksen kokouksessa, mutta ei äänioikeutta. Kannattajajäsenellä on palokunnan kokouksessa puheoikeus.

Palokunnan sääntöjen muuttaminen 17 §

Näihin sääntöihin voidaan tehdä muutoksia, kun sääntömuutoksesta on ilmoitettu kokouskutsussa ja vähintään kolme neljäsosa (3/4) palokunnan kokouksessa annetuista äänistä sitä kannattaa.

Palokunnan purkaminen 18 §

Päätös palokunnan purkamisesta on tehtävä purkamista varten koolle kutsutussa palokunnan kokouksessa kolme neljäsosan (3/4) määräenemmistöllä palokunnan kokouksessa annetuista äänistä ja vahvistettava aikaisintaan kolme kuukautta myöhemmin pidettävässä purkamista varten kokoon kutsuttavassa kokouksessa yhtäläisellä määräenemmistöllä.

Päätettäessä palokunnan purkamisesta toisen kerran, kokouksessa on samalla myös määrättävä, miten palokunnan omaisuus käytetään pelastusalan tarkoituksiin.

19 §

Saavutetut jäsenoikeudet säilyvät.

Linkit palokuntien mallisääntöihin ja perustelumuiistioon

- SPEK on ollut mukana SM:n pelastusylitarkastaja Jari Lepistön vetämässä työryhmässä laatimassa palokunnille hallinnollisen osaamisen materiaalia.
- Materiaali on kerätty Palokuntaan.fi –sivustolle
- Suora linkki materiaaliin on [Palokuntaan.fi/hosa](https://www.palokuntaan.fi/hosa)

Kysymyksiä ja keskustelua

Sähköposti markku.savolainen@spek.fi

Puhelin 0400 434 905

X [@MarkkuSavolain_](#)